

درخواست برای دخالت در کنکور

علیرضا علی‌احمدی، وزیر پیشین آموزش‌وپرورش از نهادهای امنیتی خواسته که به ماجراهای کنکور ورود کنند. او در گفت‌وگویی که با ایسنا داشته گفته است، مجموعه‌هایی که از برگزاری کنکور منفعت بزرگی می‌برند، به تحریک گروهی از دانش‌آموزان و خانواده‌ها پرداختند و در زمان‌های مختلف، بعضی از نشست‌ها را در مقابله و مخالفت با تصمیماتی که مراجع قانونی گرفته بودند، برگزار کردند: «من توصیه می‌کنم که نهادهای امنیتی به ریشه‌یابی بپردازند تا مشخص شود این مسائل و تجمع‌هایی را که چند مورد صورت گرفت، توسط چه کسانی به وجود آمد؛ آیا واقعا مؤسسات کنکوری هستند؟ آیا خانواده‌ها هستند؟ آیا بعضی از اعضای شورای عالی انقلاب‌فرهنگی با انگیزه‌های خاصی این کار را انجام می‌دهند؟ اینکه می‌گویم بعضی، شاید یک یا دو نفر بیشتر نباشند؛ یعنی فرد خاصی که این کار را انجام می‌دهد و به کیفیت آموزش‌وپرورش و فرهنگ رعایت قانون در کشور آسیب وارد می‌شود.»

تولد اولین گوساله گوزن زرد در کرخه

محمدجواد اشرفی، مدیر کل حفاظت محیط‌زیست خوزستان از تولد اولین گوساله گوزن زرد ایرانی پارک ملی «کرخه» در سال‌جاری خبر داده و به ایسنا گفته است، شرایط در منطقه برای زادآوری گوزن زرد ایرانی مناسب است و این وضعیت موجب شده است اولین گوساله این گونه حیوانی در استان خوزستان در پارک ملی کرخه در سال جاری متولد شود: «جنسیت این گوساله فعلاً مشخص نیست و پس از گذشت یک‌هفته و تغذیه شدن و سرپا ایستادن گوساله، می‌توانیم متوجه شویم که این گوساله نر است یا ماده.» او گفته است، علاوه بر تکثیر گونه‌ها در محیط‌های کنترلی، هدف ما تکثیر آزاد در محیط‌های طبیعی است و در همین راستا در سایت تکثیر گوزن زرد ایرانی، تعداد گوزن‌ها از پنج راس در سال ۸۹۳۱ به ۵۱ راس در سال ۳۰۴۱ رسیده است که نشان از پویایی و موفقیت این سایت و مدیریت مطلوب منطقه دارد.

توصیه به زائران حج

سیدعلی مرعشی، رئیس مرکز پزشکی حج و زیارت هلال‌احمر اعلام کرده که ۳۸ هزارنفر به‌عنوان زائران حج تمتع ۴۰۴۱ ثبت‌نام کردند و برای هر ۰۵۵ زائر، یک پزشک کار معاینه درمانی، بررسی استطاعت جسمی، روحی و روانی زائران را انجام داده است. آنطور که ایرنا گزارش داده، مرعشی گفته است که پس از ثبت‌نام اولیه، معاینات پزشکی آغاز شده و براساس تفاهم‌نامه‌ای که با سازمان حج و زیارت داشته‌ایم، یک پزشک برای معاینه هر ۰۵۵ نفر در نظر گرفتیم. او به زائران توصیه کرده، داروهای خود را از بسته‌بندی اصلی خارج نکنند تا در بطری یا ظروف دیگر بریزند؛ چون در صورت نیاز به بازرسی، افسر مربوطه باید بتواند دارو را از روی بسته‌بندی اصلی شناسایی کند: «ورود برخی داروها نظیر داروهای مخدر، مسکن‌های قوی با پایه مخدر، داروهای روان‌گردان و مواردی که در سیستم دارویی ایران به‌عنوان داروی خاص یا نیازمند نسخه ویژه شناخته می‌شوند، به عربستان ممنوع است و زائران باید از همراه داشتن این داروها به‌شدت خودداری کنند.»

خطر تهران است: «در محدوده کلی شهر تهران از حدود یک میلیون و ۱۰۰ تا یک میلیون و ۲۰۰ هزار پلاک ساختمانی، حدود ۲۵۰ هزار پلاک در بافت‌های فرسوده تهران واقع می‌شوند که نزدیک به بیش از سه میلیون نفر جمعیت شهری تهران در چنین بافت‌هایی ساکن‌اند. برآورد شده است که بالای ۶۰ درصد واحدهای ساختمانی واقع در بافت‌های فرسوده، مقاوم در برابر زلزله نیستند. ساخت‌وسازها هم به‌ویژه در مناطق پرتراکم، کیفیت قابل‌قبولی در زمینه مقاومت در برابر زلزله ندارند و انتظار می‌رود که تخریب در چنین بافت‌هایی گسترده باشد.» او توضیح می‌دهد که زیرساخت‌هایی مانند شریان‌های گازی هم ریسک را در تهران افزایش می‌دهد؛ وجود لوله‌های ۲۵۰ پی.اس.آی و هزار پی.اس.آی یا همان لوله‌های پرفشار گاز در اقصی‌نقاط شهر تهران در زمان وقوع زلزله خطرناکند و درمجموع این لوله‌ها در حدود ۱۴۷ نقطه در تقاطع با گسل‌های شناخته‌شده تهران قرار می‌گیرند: «در زلزله‌هایی مانند کوبه ژاپن، خسارت ناشی از آتش‌سوزی‌های بعد از زلزله هم چشمگیر بود. موضوع دیگری که ریسک را در تهران افزایش می‌دهد، وجود جمعیت شناور بالا در این شهر است. علاوه بر جمعیت ساکن تهران که نزدیک به ۹ میلیون نفر برآورده شده، تخمین زده می‌شود روزانه بیش از سه میلیون نفر جمعیت شناور در مناطق مرکزی، بازار و تجاری رفت‌وآمد می‌کنند که همین موضوع خطر تلفات جانی زلزله را افزایش می‌دهد.»

تهران به «نقطه قرمز» تبدیل شد

نکته مهم دیگر رسیدن گروه‌های امدادی در ساعات اولیه رخداد زلزله است که ترافیک سنگین و معابر باریک شهر، در این شرایط امکان امدادرسانی و تخلیه نقاط آسیب‌دیده با اطفای حریق را با دشواری روبه‌رو می‌کند: «درنهایت اگر همه این معیارها را با هم ترکیب کنیم، شاخص ریسک جمعی این عوامل در تهران نشان می‌دهد که این شهر یکی از پنج کلانشهر دنیا با ریسک بالاست که در معرض خطر زلزله با جمعیت و آسیب‌پذیری بالا قرار دارد. از نظر جهانی هم از تهران به‌عنوان یک نقطه قرمز نام برده می‌شود. برخی اقدامات کوتاه می‌تواند منجر به کاهش تلفات جانی شود که با آموزش و در یک مدت زمان کوتاه امکان‌پذیر است. مهم‌ترین و اولویت‌دارترین اقدام در تهران را هم تغییر سیمای بافت فرسوده آن می‌دانم. ممکن است که روی خط گسل شمال تهران زلزله‌ای رخ دهد اما این باور وجود دارد که در مناطق محدوده مرکزی و جنوبی پرتراکم تهران احتمالاً خسارت‌ها به‌مراتب بیشتر باشد که علت آن ساختمان‌های غیرمقاوم است. آوار سنگین این ساختمان‌ها هم تلفات زیادی به‌دنبال خواهد داشت. تجربه ما از زلزله‌های طبرس، رودبار و... نشان می‌دهد، حتی ساختمان‌هایی که کمی طبق آیین‌نامه ساخته شده بودند، پابرجا ماندند.» «روند بازسازی بافت‌های فرسوده در ۴۰-۵۰ سال گذشته هم مناسب نبوده است.» این را بیت‌اللهی می‌گوید و تأکید می‌کند که تغییر سیمای بافت‌های فرسوده به دلیل مشکلات متعدد و پیچیدگی‌های خاص آن، نیاز به عزمی جدی دارد و گفت‌وگو با مالکان با بافت‌های فرسوده نشان می‌دهد که نشان می‌دهد مسائل اجتماعی هم در این روند باید در نظر گرفته شود؛ چون بسیار پیچیده و تأثیرگذارند: «در بازسازی بافت‌های فرسوده باید مشکلات معیشتی و درآمدی ساکنان و ارتباطات اجتماعی آنها هم در نظر گرفته شوند. کوچه‌های باریک از بین بروند و واحدهای مختلف تجمع شوند. این نیازمند مشارکت مردمی است و مالکیت حقیقی مردمی را نمی‌توان با زور و ارباب در نظر گرفت.»

طبقه بسازی، باید پنج پارکینگ هم تأمین کنی. باتوجه به اینکه کمتر امکان تأمین آن برای مالک وجود دارد و درنتیجه مالک در همان خانه فرسوده زندگی می‌کند. اگر یک پارکینگ سر یک کوچه در همان منطقه ساخته شود، می‌توان در یک خانه بدون پارکینگ زندگی کرد و به این ترتیب مالکان هم می‌توانند راحت‌تر خانه خود را بازسازی کنند؛ درست مثل شهرک اکباتان که پارکینگ‌ها از بلوک‌ها فاصله دارند. این چه قاعده‌ای است که پارکینگ حتماً باید داخل خانه مسکونی ساخته شود؟ درحالی‌که فقط هزینه ساخت خانه را گران و معماری آن را خراب می‌کند. دولت با طرح‌های جامع خود اجازه نمی‌دهد مردم خودشان نوسازی کنند و خانه‌های آنها را به گورستان‌شان تبدیل می‌کند، همه به‌خطر همین نکته است. سنت غلطی که اولین‌بار در طرح جامع تهران توسط یک شرکت آمریکایی گذاشته شد و تا امروز که ۷۰ سال می‌گذرد، ادامه پیدا کرده و باعث شده پنج میلیون نفر را در معرض مرگ ناشی از زلزله قرار دهیم.»

بازسازی بافت‌های فرسوده به خوبی پیش نمی‌رود

آخرین آماری که سازمان نوسازی شهر تهران درباره میزان نوسازی و احیای پلاک‌های فرسوده اعلام کرده، رقم پنج هزار و ۳۱۶ پلاک در سال گذشته بود. علاوه بر این براساس آمار اعلام‌شده از سوی معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران، نوسازی بافت‌های فرسوده پایتخت در سه سال اخیر رشد ۵/۲ برابری داشته است. طبق آمارهای اعلام‌شده در سال ۱۴۰۱، نوسازی بافت فرسوده ۱۶۴ درصد نسبت به سال ۱۴۰۰ رشد داشت و در سال ۱۴۰۲ نیز ۱۸ درصد رشد نسبت به سال پیش از آن داشته است. روند نوسازی بافت‌های فرسوده از نگاه علی بیت‌اللهی، عضو مرکز تحقیقات وزارت راه‌وشهرسازی به خوبی پیش نمی‌رود؛ درحالی‌که اقدامی حیاتی برای نجات تهران محسوب می‌شود. ریسک، ترکیبی از عامل خطر و آسیب‌پذیری است و در تهران این عوامل آسیب‌پذیر کم نیستند. نمونه آن وجود گسل‌های بزرگ و خطرناست که در شمال، جنوب، غرب، شرق و محدوده شهری تهران گسترش دارد. گسل‌هایی مانند مشا، شمال تهران، نیواران، لویزان، شمال و جنوب ری و کهریزک از گسل‌های اصلی محسوب می‌شوند و به غیر از آن، علاوه بر آن ۲۷ گسل فرعی دیگر در تهران شناسایی شده است.

بیت‌اللهی توضیح می‌دهد، در تهران عوامل متعددی وجود دارند که میزان خطر را تشدید می‌کنند؛ خطرهایی مانند زلزله که بیش از همه این شهر را تهدید می‌کند و وضعیت تراکم ساختمان‌ها، بازسازی نشدن بافت فرسوده، زیرساخت‌ها و سازه‌های نایمن، میزان ریسک را در این شهر افزایش می‌دهند. بیت‌اللهی توضیح می‌دهد، عامل خطر در تهران کاملاً شناخته‌شده، بزرگ و گسترده است و این شهر سیمای قابل‌قبولی از نظر آسیب‌پذیری ندارد؛ چون روی خط گسل‌های تهران نزدیک به ۱۲ هزار و ۵۰۰ پلاک ساختمانی وجود دارد. علاوه بر این حداقل ۱۰۰ برج روی حریم گسل احداث شده و بافت‌های فرسوده هم روی پهنه‌های گسلی تهران مثل دارآباد، گلابدره، جماران، تجریش، فرحزاد و سایر گسل‌های آن قرار دارند و در جنوب شهر هم بافت‌های فرسوده بسیار متراکمی روی خط گسلی شمال و جنوب ری مستقرند.

به گفته او، قرارگیری شاخص‌های آسیب‌پذیری بافت فرسوده شهری روی گسل‌ها هم باید در نظر گرفته شود. درست‌مانند منصوری، او نگران جمعیت بالای در معرض

و مناطق ۱۰، ۱۷، ۱۲، ۱۶، ۱۱، ۱۴، ۸، ۲۰ و ۱۸ نسبت به سایر مناطق تراکم بیشتری از ساختمان‌های آسیب‌پذیر را به خود اختصاص داده‌اند و در این میان مناطق ۱۰ و ۱۷ وضعیت نامطلوب‌تری دارند.

حالا منصوری هم نظر مشابهی دارد و توضیح می‌دهد که ساختمان‌های ناپایدار در تهران چه سهمی از ناایمن کردن آن دارند. به گفته او، کیفیت نازل ساختمان‌ها در تهران هم می‌تواند این عوامل خطر را تشدید کند. «در خوشبینانه‌ترین حالت ۲۵ درصد از ساختمان‌های جدیدی که با پروانه شهرداری و زیر نظر نظام مهندسی ساخته می‌شود، در برابر زلزله ناپایدارند و دلیل آن هم تخلفات سازندگان، مهندسان ناظر یا شهرداری و رعایت نکردن ضوابط است. این میزان ساختمان ناپایدار را باید به آن آمار بافت ناپایدار در ۱۴۵ کیلومترمربع از مساحت تهران اضافه کنیم. در این شرایط بحران زلزله در تهران بیش از ۱۰ برابر چیزی است که تصور می‌شود.» منصوری توضیح می‌دهد، از زمانی که شهرداری آیین‌نامه ۲۸۰۰ (آیین‌نامه مقاومت در برابر زلزله) را برای ساخت خانه اجباری اعلام کرد، در ظاهر رعایت می‌شد اما صاحبان املاک برای ارزان شدن پروژه و پیمانکاران و مهندسان ناظر به‌دلیل اهمال‌کاری این آیین‌نامه را با دقت اجرا و نظارت نمی‌کنند؛ درنتیجه آیین‌نامه روی کاغذ رعایت اما در ساختمان رعایت نمی‌شود. براساس نمونه‌گیری‌هایی که انجام شده در خود شهرداری، این موضوع در حدود ۲۵ درصد ساختمان‌ها با درجه‌های مختلف (از ۲۰ تا ۸۰ درصد) در مرحله اجرا رعایت نشده است.

طرح‌هایی که برای بهبود بافت‌های فرسوده اجرا می‌شود، می‌تواند از این خطر کم کند؟ پاسخ منصوری به این پرسش منفی است؛ چون اعتقاد دارد اصلاً طرحی اجرا نمی‌شود و به‌غیر از هیاهو و شعار اقدام موثری انجام نمی‌شود، نه وزارت راه و شهرسازی و نه شهرداری: «آنها فقط ۴۵ کیلومترمربع از آن ۱۴۵ کیلومترمربع بافت ناپایدار در تهران را در نظر گرفته‌اند؛ یعنی ۱۰۰ کیلومترمربع را نادیده گرفته و بعد اعلام کرده‌اند که در همین مساحت هم ۵۵ درصد نوسازی شده است. اگر این آمار را بپذیریم یعنی درمجموع رقم کل نوسازی بافت‌های فرسوده در تهران ۱۵ درصد است که در ۳۰ سال گذشته انجام شده و نشان می‌دهد فقط سالی یک درصد از بافت‌ها را نوسازی کرده‌اند. اگر شهر را رها می‌کردند، به‌واسطه جریان طبیعی ساخت‌وساز در شهرها، میزان نوسازی بیش از این می‌شد. کاری که آنها درمقیاس ۱۴۵ کیلومترمربع انجام دادند، عملاً عاملی منفی محسوب می‌شود و به‌توعی دست ساکنان بافت فرسوده را بسته‌اند تا به‌طور متعارف هم نتوانند ساختمان‌ها را نوسازی کنند.» اشاره او به طرح تفصیلی تهران است که طبق آن مالکان برای بازسازی بافت‌های فرسوده به‌ازای هر یک طبقه، باید یک پارکینگ هم بسازند که برایشان هزینه به دنبال دارد و آنها را از ساخت‌وساز پیشمان می‌کند.

راه حل منصوری طرحی به‌نام «هسته امن محله» است و اعتقاد دارد که هدف نوسازی باید نجات‌بخشی مردم از خطر کشتار زلزله باشد: «متوسط طبقات بافت فرسوده در تهران کمتر از سه طبقه است. قانون شهرسازی در طرح تفصیلی می‌گوید، هر واحد نوساز در این شرایط به‌شرطی پروانه ساخت دریافت می‌کند که یک پارکینگ هم در داخل ساختمان تأمین کند. مالکان تنها درصورتی ساختمان را نوسازی می‌کنند که امکان ساخت بیشتر از سه طبقه را داشته باشند. طرح تفصیلی می‌گوید، اگر می‌خواهی پنج

علی بیت‌اللهی عضو مرکز تحقیقات وزارت راه‌وشهرسازی:

در تهران عوامل متعددی وجود دارند که میزان خطر را تشدید می‌کنند؛ خطرهایی مانند زلزله که بیش از همه این شهر را تهدید می‌کند و وضعیت تراکم ساختمان‌ها، بازسازی نشدن بافت فرسوده، زیرساخت‌ها و سازه‌های نایمن، میزان ریسک را در این شهر افزایش می‌دهند.

